

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

Forrányomos felderítés

Szerző:

Dr. Kovács Gyula

Publikáció lezárásának helye, dátuma:

Budapest, 2020. október 31.

1. Bevezetés - In medias res

A szakmabeliektől kérdezem: ismerősen hangzanak a következő mondatok? „A járőrök tegnap éjjel tetten érték két gépkocsifeltörőt. Az egyiket sikerült elkapni, de a másik meglépett. A házkutatás során a lakásán egy valóságos autóalkatrész-raktárra bukkantunk. A kihallgatásakor kiénekelt magából negyven balhét, kiköhögte annak a nevét, aki megpattant, sőt, megnevezte azt, aki falazott nekik (a járőrök észre sem vették) és a két passzert¹. A főnök berendelte a forrónyomot, aztán hajnalban mindenkit, aki élt és mozgott, mert nagyon eldurvult a helyzet...” Nos, ismerős a situáció? Hát persze, hogy az...

A fenti rövid élménybeszámoló, amely gyaníthatóan egy nyomozó szájából hangzott el, a bűncselekmény tudomásra jutását (a „tetten ért gépkocsifeltörő”² elfogását) követően elrendelt forrónyomos felderítés kezdeti szakaszáról szól. Arról a forrónyomos felderítésről, amelyet következetesen és helytelenül gyakran azonosítanak a forrónyomon üldözéssel (pontosabban ez utóbbi szakifejezés alatt a forrónyomos felderítést értik), és amelyről sokan nem (vagy nem jól) tudják, hogy ténylegesen mit is jelent.

E tanulmány célja a jelzett terminológiai zavar megszüntetése: egyfelől megkísérlem „helyre tenni”, a forrónyomon üldözés és a forrónyomos felderítés értelmezése körül kialakult problémát; másfelől ismertetem a forrónyomos felderítés jelentőségét, célját, feladatát és alapmodelljét.

Munkám hét részből áll: a bevezető első résszel kezdődik, és az összegző negyedik részt követően forrás- és irodalomjegyzékkel (ötödik rész), a felhasznált jogszabályok és közjogi szervezetszabályozó eszközök jegyzékével (hatodik rész), valamint mellékletekkel zárul (hetedik rész).

A mű gerincét a második és a harmadik rész képezi. A második rész a „Terminológiai problémák és alapvetések” címet viseli, amelyben azonos részcímmel két fejezet kap helyet. A harmadik rész magáról a forrónyomos felderítésről szól, a következő fejezetekkel: „Rövid múltba révedés” (3.1.); „A forrónyomos felderítés hatályos szabályozása” (3.2.); „A forrónyomos felderítés jelentősége, célja, feladata” (3.3.); „A forrónyomos felderítés alapmodellje” (3.4.).

Az összegzésben megkísérlem summázni a tanulmány főbb megállapításait. A forrás- és irodalomjegyzék, valamint a jogszabályok jegyzéke önmagáért beszél. A mellékletekben a 3.1. fejezettel (Rövid múltba révedés) kapcsolatos belügyminiszteri, belügyminiszter-helyettesi és BM Titkárság vezetői parancsok és intézkedések egy részének eredeti fotókópiái láthatók.

2. Terminológiai problémák és alapvetések

¹ Passzer: orgazda.

² A járőrök valójában egy tolvajt fogtak el, aki dolog elleni erőszakkal (a szélvédő betörésével) behatolt a sértett személygépjárművének az utasterébe, és a kesztyűtartóból némi készpénzt, egy napszemüveget, a jobb hátsó ülésről pedig egy laptopot tulajdonított el. A cselekmény - az elkövetési értékre is tekintettel - a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés *ba)* pontja szerint minősülő, kisebb értékre, dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás büntetettének a megállapítására alkalmas.

A bevezető első részben utaltam arra, hogy *a forrányomon üldözést gyakran azonosítják a forrányomon üldözéssel, és sokan nem, vagy nem jól tudják, hogy valójában mit is jelent. A második részben megvizsgáljuk ezeket a szakszókincsbéli problémákat, és lefektetünk néhány - a forrányomos felderítéssel kapcsolatos - alapvetést.*

2.1. Terminológiai problémák

E fejezetben alapvetően a forrányomon üldözéssel és a forrányomos felderítéssel szeretnék foglalkozni.

Az „üldöz” jelentése köznap értelemben: állandóan nyomon követ, űz, kerget valakit vagy valamit; az „üldözés” pedig az a cselekvés, amikor valakit üldöznek.³ A *Rendészettudományi Szaklexikon* szerint az üldözés: „a szökésben lévő bűnözők, menekülők elfogása érdekében alkalmazott rendőri tevékenység, taktikai eljárás. Előfeltétele, hogy a menekülés és az üldözés megkezdése között viszonylag rövid idő teljen el, ismert legyen a menekülő személy személyleírása, a rendelkezésre álló adatok alapján legyen behatárolható a menekülés valószínű iránya, továbbá álljanak rendelkezésre az üldözéshez szükséges személyi és tárgyi feltételek. (...) Az üldözés történhetett közvetlenül, nyomon, irányban vagy párhuzamosan”.⁴ Felmerül a kérdés: nyomkövetővel⁵, térfigyelő kamerarendszer igénybevételével, vagy drónnal történő, akár valós idejű „követés” üldözésnek minősül-e? Megítélésem szerint nem, feltéve, hogy a követéshez nem kapcsolódik az „élőerős” üldözés bármelyik formája.

Ezt követően vizsgáljuk meg, hogy *mit jelent a forrányomon üldözés*. A *Rendészettudományi Szaklexikon* ilyen címszót nem tartalmaz. A forrányomon üldözés egyetlen egy helyen, a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködésének egyik formájaként fordul elő⁶ (tehát a lexikon szerint is létező kifejezés, csak éppen nincs definiálva). Dobos János, *Kis nyomozástan* című alapművében sem határozza meg kimerítő jelleggel a forrányomon üldözést, ellenben utal rá. Eszerint *a forrányomon üldözésnek két feltétele van:*

1. nem telt el hosszú idő a bűncselekmény elkövetése és felfedezése között;
2. olyan egymáshoz kapcsolódó nyomok állnak a nyomozó hatóság rendelkezésére, amelyeket követve egészen a tettesig eljuthatnak.⁷

Ez a meghatározás, ha lerövidítve is, de valamennyire összecseng a *Rendészettudományi Szaklexikon* hivatkozott definíciójával. Ezek szerint, az üldözés és *a forrányomon üldözés ugyanazt a hatósági tevékenységet takarja?* Akkor „van” forrányomos helyzet, ha a bűncselekmény elkövetése, felfedezése és hatósági tudomásra jutása között viszonylag rövid idő telt el? Azt gondolom, a

³ Juhász - Szőke - O. Nagy - Kovalovszky (szerk.): Magyar értelmező kéziszótár. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1978. 1441. o.

⁴ Boda József (főszerk.): Rendészettudományi Szaklexikon. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2019. 586. o.

⁵ *Nyomkövető*: olyan, személyen vagy tárgyon (telefon, közlekedési eszköz stb.) elhelyezett jeladó, amely megfelelő infrastruktúra (pl. stacioner állomások, széles sávú internetkapcsolat, műholdas kommunikáció, lokális memória, IT-feldolgozó háttér) rendelkezésre állása esetén valós időben, pontosan meghatározza az eszköz helyzetét, ill. időben és térben reprodukálható a jeladó korábbi földrajzi elhelyezkedése és mozgási útvonala. Boda i. m. 419. o.

⁶ Boda i. m. 99. o.

⁷ Dobos János: Kis nyomozástan. Budapest, BM Könyvkiadó, 1988. 44-45. o.

„forrónyomos helyzet” ilyenkor fennáll, de a „forrónyomos üldözés” feltételei nem biztos, hogy adottak. Mégis, mi lehet az a többletismérv, amely „forrónyomossá” teszi a „sima” üldözést?

A bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló - még hatályban lévő - 2002. évi LIV. törvény 8. § (1) bekezdés h) pontja szerint, a forrónyomon üldözés a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködésének egyik formája. Magáról a forrónyomon üldözésről a 31-33. § rendelkezik. A hivatkozott szakaszokból egyértelműen kitűnik, hogy a törvény a határon (bármelyik oldalról) átnyúló forrónyomon üldözést szabályozza. A törvény 27-33. §-ához fűzött indokolás szerint, „a forrónyomon üldözés a bűnüldözés olyan, az érintett személy által is észlelt, észlelhető nyílt módszere, amelynek lényege a bűncselekmény elkövetésén tetten ért és a bűncselekmény helyszínéről menekülő elkövető szakadatlan követésében (üldözésében) mutatkozik meg; az intézkedés kétségtelen célja az elkövető elfogása”⁸.

Az eddig megállapítottakra tekintettel, megítélésem szerint, a forrónyomos üldözésnek az üldözéshez képest, két konjunktív többletfeltétele van:

1. a menekülés a bűncselekmény helyszínéről történjen és
2. a menekülő az elkövető (a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy) legyen.

Másképpen fogalmazva: a forrónyomon üldözés során a helyszínről (közvetlenül a bűncselekmény elkövetése után) menekülő (vagy elmenekült) tettest kell elfogni.

Mindezek után, az összes ismérvet „összerakva”, megalkothatjuk a forrónyomon üldözés egy másfajta (de az előzővel nem ellentétes), ha úgy tetszik kriminalisztika definícióját: *a forrónyomon üldözés az üldözés speciális válfaja, amelynek lehetősége akkor áll fenn, amikor a bűncselekmény elkövetése, felfedezése és hatósági tudomásra jutása között viszonylag rövid idő telt el, a tettes a bűncselekmény helyszínéről menekül vagy elmenekült, és olyan, egymáshoz kapcsolódó információk állnak a nyomozó hatóság rendelkezésére, amelyek a tettesig vezethetnek.*⁹ Tehát az üldözés és a forrónyomon üldözés egymással nem csereszabatos.

Megjegyzendő, hogy amennyiben a bűncselekmény elkövetése, felfedezése és hatósági tudomásra jutása között relatíve hosszabb idő eltelt (napok, hetek, vagy akár hónapok), akkor a nyom tulajdonképpen már „kihűlt”. Mindezek ellenére, egyes kiemelten súlyos - különösen élet elleni - bűncselekmények esetében, intézkedni kell a forrónyomos felderítés elrendelésére¹⁰, ellenben a forrónyomos üldözésre már nincs lehetőség.

A felderítés számos oldalról megközelíthető. Köznapi értelemben az, aki felderít, valaminek az ismeretlen körülményeit tisztázza; a felderítés pedig az a cselekvés, amely szerint valakit vagy valamit felderítenek. Katonai szempontok szerint a felderítés az ellenség helyzetére, szándékaira

⁸ A bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvény indokolása - [https://jogtar.hu/uj-jogtar/\(2020.10.31.\)](https://jogtar.hu/uj-jogtar/(2020.10.31.))

⁹ Íme, egy „vágott” verzió: *a forrónyomon üldözés lehetősége akkor áll fenn, amikor a bűncselekmény elkövetése és hatósági tudomásra jutása között viszonylag rövid idő telt el, a tettes a bűncselekmény helyszínéről menekül, és olyan, egymáshoz kapcsolódó információk állnak a nyomozó hatóság rendelkezésére, amelyek a tettesig vezethetnek.*

¹⁰ Kovács Lajos - Bói László - Girhiny Kornél: Emberölések nyomozása. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2019. 98-99. o.

stb. vonatkozó adatoknak a szerzése.¹¹ A *Rendészettudományi Szaklexikon* igencsak részletesen foglalkozik a felderítéssel, azonban a felderítés kriminalisztikai és jogi szempontból történő értelmezése egyfelől hiányos, másfelől hibás. A *kriminalisztikai értelmezés* szerint, *a felderítés nyomozáson belül a történeti tényállás megismerésére és a nyomozási feladatok elvégzéséhez szükséges feltételek biztosítására irányuló adatgyűjtő és adatfeldolgozó tevékenység*¹². Itt korántsem elhanyagolható probléma, hogy *az idézett meghatározásból kimaradt a felderítés nyomozásban betöltött egyik fő funkciója: az elkövető személyének a felderítése* [Be.¹³ 348. § (3) bekezdése], vagyis az ismeretlen tettes kilétének a megállapítása. A *jogi meghatározás* alapján „*a felderítés nyomozó hatóság által folytatott, az előkészítő eljárás megindulásától a vádemelési javaslatig tartó büntetőeljárási tevékenység*”¹⁴. *Ez a definíció pedig egyszerűen nem igaz! A felderítés ugyanis nem a vádemelési javaslatig tart.* A felderítésnek formálisan akkor van vége, ha a megalapozott gyanú megállapításához szükséges mértékben felderítették a bűncselekményt és az elkövető személyét, valamint felkutatták és biztosították a bizonyítási eszközöket [Be. 348. § (3) bekezdése]. Megjegyzendő, hogy a felderítést követő vizsgálat során is szükséges lehet bizonyítási eszközök beszerzése és megvizsgálása [Be. 348. § (4) bekezdése], de attól az még nem lesz felderítés.

A felderítés kifejezés a szakmai gyakorlat szóhasználatában és a szakirodalomban többféle összefüggésben és értelmezésben szerepel/szerepelt. A különböző álláspontokban annyi a közös, hogy valamennyi meghatározás a felderítést egyfajta nyomozási, adatgyűjtő tevékenységnek tekinti, ugyanakkor a felderítés tárgyát, kereteit, eszközeit és módszereit illetően már adódnak eltérések.

Egyesek a felderítés megjelöléssel az úgynevezett *titkos bűnüldöző tevékenységet különböztetik meg a nyílt nyomozástól*. Akik erre az álláspontra helyezkednek, tulajdonképpen régebbi kifejezéssel élve a bűnügyi operatív munka (operatív adatgyűjtés vagy operatív feldolgozás), illetve a titkos adatszerzés, mai szóhasználattal pedig a titkos információgyűjtés és a leplezett eszközök alkalmazása szinonimájaként használják e kifejezést.¹⁵

A bűnügyek nyomozásához kapcsolódó hagyományos értelmezés a felderítés szerepét a bűncselekmények meghatározott csoportjához, az úgynevezett ismeretlenes (tulajdonképpen: ismeretlen tetteses) ügyekhez kötve, azaz csak szűk körben vizsgálja. Nem tér ki a felderítési tevékenységnek a más ügyekben (ismert elkövető ellen indított „utólagos felderítés”, illetve szabálysértési, közigazgatási eljárás) betöltött szerepére, így nyilván nem is tárhatja fel a felderítés összes jellemző vonását.

Az egyik felfogás tehát a felderítés fogalmát a nyomozás fázisaihoz köti, amely szerint *a felderítés azonos az ismeretlenes szakasszal*, vagyis a büntetőeljárás nyomozási szakaszának azon részével, amikor az eljárás fő iránya az ismeretlen tettes kilétének a megállapítása. E nézet az ismeretlenes

¹¹ Juhász - Szőke - O. Nagy - Kovalovszky i. m. 372. o.

¹² Boda i. m. 185. o.

¹³ A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény.

¹⁴ Boda i. m. ugyanott.

¹⁵ Lásd a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) VII. Fejezet (63-75/L. §); a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (Nbtv.) 53-62/A. §; az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény (Ütv.) III/A. Fejezet (25/A-25/V. §); a Be. Hatodik Rész (214-260. §); LV. Fejezet (356-357. §).

ügyekben folytatott nyomozást tekinti felderítésnek, megkülönböztetve ezzel az ismert elkövetővel szemben folytatott eljárást (ezt képviselte pl. Dobos János is). A másik álláspont szerint *felderítés a még nem ismert bűncselekmény megismerésére irányuló hatósági tevékenység is*, vagyis a felderítő tevékenységet nem azonosítja teljes mértékben az ismeretlen tettes kilétének megállapítása érdekében végzett nyomozással. A *terminológiai zavar* jól lemérhető a nyomozó hatóságok ismeretlen elkövetők felderítésével foglalkozó egységeinek megnevezésében is, amelyek a hatvanas-hetvenes évektől a következők voltak: *operatív*, illetve *felderítő* vagy *bűnüldözési*, avagy *nyomozó alosztályok*, *osztályok* stb. Meglepő módon ugyanerre az időszakra vonatkozóan az ismert vagy ismertté vált elkövetők által megvalósított bűncselekményeket - a mai napig következetesen - a vizsgálati alosztályok stb. nyomozták/nyomozzák (tehát ez a megnevezés nem változott), habár 2004-től voltak „*elhajlások*”, amikor a nyomozó és a vizsgálati egységeket összevonták (ezzel együtt az állománytábla szerinti vezetőhelyettesi beosztásokat megszüntették).

Korábban a büntetőeljárás-jogi ismeretanyag, illetőleg a jogi szabályozás a felderítéssel csak érintőlegesen foglalkozott. Nem határozta meg a fogalmát, hanem körülírta a büntetőeljárásbéli funkcióját. Lényegében - mint arról már szó esett - a tényállás, illetve az ismeretlen elkövető kilétének a megállapítását és a bizonyítékok összegyűjtését tekintette felderítésnek.¹⁶

Az új Be. nem hagy kétséget afelől, hogy a felderítés a nyomozás részét képezi: a nyomozás felderítésből és vizsgálatból áll [348. § (2) bekezdése]. A felderítés során a megalapozott gyanú megállapításához szükséges mértékben fel kell deríteni a bűncselekményt és az elkövető személyét, valamint fel kell kutatni és biztosítani kell a bizonyítási eszközöket [Be. 348. § (3) bekezdése]. Azt gondolom, a hivatkozott törvényhelyhez minden további kommentár szükségtelen. Mindezekből következően *a forrányomos felderítés elrendelésének alapvetően az ismeretlen vagy részben ismeretlen tetteses ügyekben van létjogosultsága.*

2.2. Alapvetések

Miután megkíséreltem „*helyre tenni*” a forrányomon üldözés és a forrányomos felderítés között kialakult terminológiai zűrzavart, *szeretnék néhány megállapítást, ha úgy tetszik alapvetést közzétenni.*

Első alapvetés: a forrányomon üldözés az üldözés egyik speciális fajtája.

Második alapvetés: a forrányomon üldözés divatjamúlt kifejezés, azt a bűnügyi szakemberek ritkán használják. E megállapítás annak dacára helytálló, hogy a már hivatkozott 2002. évi LIV. törvényben szerepel ez a szakkifejezés.

¹⁶ Balláné Füstner Erzsébet - Borszéki Győző - Lakatos János: Kriminálmetodológia. Budapest, Rejtjel Kiadó, 2000. 60-62. o. Kovács Gyula: Nyomozási alapismeretek. Budapest, Rejtjel Kiadó, 2004. 41-44. o. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (rég. Be.) 164. § (2) bekezdése.

Harmadik alapvetés: a forrónyomon üldözés és a forrónyomos felderítés egymással nem csereszabatos. Másképpen fogalmazva: a forrónyomon üldözés egyfajta típusa az üldözésnek, a forrónyomos felderítés pedig nem az (lényegesen több az üldözésnél). Az üldözés, amely válfajait tekintve többféle lehet (pl. közvetlenül, nyomon és irányban), részét képezi a forrónyomos felderítésnek.

Negyedik alapvetés: a forrónyomos felderítés a késedelmet nem tűrő eljárási cselekmények és intézkedések körébe tartozik [a forrónyomos tevékenység egységes végrehajtásáról rendelkező 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás preambuluma].

Ötödik alapvetés: a „forrónyom” a forrónyomos felderítés esetében korántsem a meleg, még ki nem hűlt nyomot jelenti. A „forrónyom” a kriminalisztikai szakzsargonban annak a rendőri, jobbára a bűnügyi szolgálat munkatársaiból álló készenléti egységnek (forrónyomos csoportnak)¹⁷ a megnevezése, amelynek feladata, hogy meghatározott bűncselekmények¹⁸ tudomásra jutását követően vagy például sorozatelkövetők tetten érése esetén - az illetékes forrónyomos parancsnok¹⁹ utasítására - aktivizálja magát, eljárjon, vagyis végrehajtsa a forrónyomos felderítést (vagy tevékenységet). Emlékezzünk a bevezető első részben írtakra: „A főnök berendelte a forrónyomot, aztán hajnalban mindenkit, aki élt és mozgott, mert nagyon eldurvult a helyzet...”

3. Forrónyomos felderítés

A forrónyomon üldözés és a forrónyomos felderítés közti különbség a Lupovici Ügyvédi Iroda előtt sem titok: álláspontjuk szerint, az élet elleni vagy erőszakos bűncselekmények tudomásra jutását követően „az eljáró nyomozó hatóságnak a rendelkezésére álló legnagyobb erővel kell fellelnie azért, hogy a legtöbb bizonyítékot tudja rögzíteni, illetve a legpontosabb tényállást tudja meghatározni. A köznyelvi terminológiával ellentétben, ahol a forrónyomon üldözés az elkövető üldözését jelenti, kriminalisztikai szempontból a nyomozási eszköztár legszélesebb terű alkalmazását jelenti. Egy forrónyomos felderítés elsősorban a nyomozás élő erejében érhető tetten, ami a gyakorlatban több nyomozó együttes összehangolt munkáját jelenti. Ezen felül krimináltechnikai eszközök is nagyszámban kerülnek alkalmazásra nyomrögzítés, párhuzamosan tanúkutatás, kihallgatások, lefoglalás, kutatás, daktiloszkópiái vagy ballisztikai, esetlegesen DNS vizsgálatok. A forrónyomos felderítések kapcsán beszélünk elsődleges intézkedésekről, illetve késedelmet nem tűrő (régii terminológiában halaszthatatlan) nyomozati cselekményekről”²⁰. A meghatározás lényegében hibátlan, azonban a daktiloszkópiái, a ballisztikai és „esetleg” a DNS vizsgálatok a forrónyomos felderítés során, noha fogalmilag nem kizártak, de nem tipikusak.

Vizsgáljunk meg néhány további definíciót.

¹⁷ 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 2. pontja.

¹⁸ 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 3. pont c)-e) alpontja.

¹⁹ 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 3. pont a) alpontja.

²⁰ A forró nyomos felderítés jogi megítélése. Lupovici Ügyvédi Iroda honlapja - <https://www.ugyvedipraxis.hu/ugyvedisegitseg/a-forro-nyomos-felderites-jogi-megitelese> (2020. 09. 24.)

A már hivatkozott 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 4. pontja értelmében „a forrónyomos tevékenység a nyomozó hatóság komplex, nyomozási modellekből építkező krimináltaktikai tevékenységének rendszere, amely arra irányul, hogy az erők és eszközök gyors, koncentrált és összehangolt bevetésével az adott kiemelt bűncselekmény²¹ elkövetője kilétének megállapítására, elfogására, valamint a személyi és tárgyi bizonyítékok, fellelhető adatok megszerzésére, továbbá a kiemelt rendkívüli halál²² körülményeinek tisztázására, illetőleg a kiemelt eltűnésekkel²³ kapcsolatos elsődleges intézkedések megtételére rövid időn belül sor kerüljön a különböző szolgálati ágak, szolgálatok és szakszolgálatok együttműködésével, illetve törvényben szabályozott keretek közt az egyéb rendészeti feladatokat ellátó személyek intézkedésbe történő bevonásával”. Az ORFK utasítás 4. pontja tehát beemeli a meghatározásba a „kiemelt rendkívüli halál tisztázását”, illetve a „kiemelt eltűnésekkel kapcsolatos elsődleges intézkedéseket” is.

A Kovács - Bói - Girhiny triász meghatározása szerint, a forrónyomos felderítés „kiemelt bűncselekmények nyomozásának kezdeti szakaszában felmerülő feladatoknak a szükséges erők helyszínre koncentrálásával és optimális keretek közötti alkalmazásával történő tervszerű, szervezett, egyidejű, gyors és szakszerű végrehajtása érdekében kidolgozott, a nyomozás hatékonyságának növelését célzó, több kriminalisztikai műveletet magában foglaló komplex taktikai eljárásmód”²⁴.

Dobos János szavajárását használva: „Tessék, kérem, lehet válogatni”.

3.1. Rövid múltba révedés

E fejezetben egy kis időutazásra, avagy rövid múltba révedésre invitálom önöket.

A krimináltaktika évtizedekkel korábban napirendre tűzte egy új módszer kidolgozását és bevezetését, amelynek célja a kezdetektől fogva az volt, hogy legalább a kiemelt ügyekben, az úgynevezett súlyos bűncselekmények nyomozása során jobban érvényesüljön a gyorsaság elve, és a tudomásra jutást követő elsődleges intézkedéseket és késedelmet nem tűrő nyomozási cselekményeket szakszerűbben hajtsák végre, növelve ezzel a hatékonyságot és a felderítés eredményességét. Az e cél érdekében végzett - a gyakorlati szempontokat messzemenőig figyelembe vevő - tudományos kutatómunka eredménye volt a Magyar Népköztársaság belügyminiszterének a bűnelkövetők hatékonyabb üldözéséről szóló 17/1978. (VII. 3.) számú parancsa, és annak végrehajtási utasítása, a 13/1978. (VII. 3.) számú belügyminiszter-helyettesi intézkedés.²⁵ E két közjogi

²¹ Kiemelt bűncselekmény: az élet- és/vagy súlyos testi épség elleni, súlyos nemi erkölcs és/vagy nemi szabadság elleni, súlyos és/vagy erőszakos vagyon elleni; a köznyugalmat súlyosan sértő, illetve nagy sajtóvisszhangot kiváltó bűncselekmény, valamint a megyei (fővárosi) rendőrfőkapitány vagy bűnügyi helyettese, a rendőrkapitány, illetve az általuk arra felhatalmazott személy által egyéb indokok miatt annak nyilvánított bűncselekmény. Forrás: 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 3. pont a) alpontja.

²² Kiemelt rendkívüli halál: a megyei (fővárosi) rendőrfőkapitány vagy bűnügyi helyettese, a rendőrkapitány, illetve az általuk arra felhatalmazott személy által annak nyilvánított rendkívüli halál. Forrás: 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 3. pont e) alpontja.

²³ Kiemelt eltűnés: a megyei (fővárosi) rendőrfőkapitány vagy bűnügyi helyettese, a rendőrkapitány, illetve az általuk arra felhatalmazott személy által annak nyilvánított eltűnés. Forrás: 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 3. pont d) alpontja.

²⁴ Kovács - Bói - Girhiny i. m. 98. o.

²⁵ Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára - Állambiztonsági parancsgyűjtemény http://www.abparancsok.hu/sites/default/files/parancsok/10_22_17_1978.pdf (2020. 09. 28.)

szervezetsszabályozó eszközzel (akkori szóhasználattal az állami irányítás egyéb jogi eszközeivel) kezdődött az először *forrányomon üldözésnek*, később *forrányomos felderítésnek* nevezett krimináltaktikai módszer pályafutása. A hivatkozott parancsot és utasítást 1978 októberében követte a Belügyminisztérium Titkárság vezetőjének 3/1978. (X. 18.) intézkedése, amely „a bűnelkövetők hatékonyabb üldözéséről szóló 17/1978. BM számú parancs 2. pontjának végrehajtásáról” rendelkezett.²⁶

A belügyminiszteri parancs preambuluma szerint, „*egyres bűncselekményfajták alakulásában és a tettesek felderítésében tapasztalható kedvezőtlen jelenségek visszaszorítására a rendőri szerveknek - operatív eszközök és erők koncentrállásával - megfelelő intézkedéseket kell fogantatosítaniuk. A bűncselekmények megelőzésének, felderítésének javítása céljából a bűnözés elleni harcot aktívabbá, gyorsabbá kell tenni. Biztosítani kell a rendőrség különböző szolgálati ágainak jobb együttműködését, a nyomozásokban még meglevő bürokratikus vonásokat meg kell szüntetni. Mindent meg kell tenni, hogy a bűncselekmények egyre nagyobb részét azonnal felderítsék, az elkövetőket a legrövidebb időn belül elfogják és késedelem nélkül állítsák az illetékes igazságügyi szervek elé*”.

A belügyminiszter-helyettesi intézkedés 2. pontja értelmében „*a forrányomon üldözés operatív és nyomozási cselekmények olyan összessége, amelyet a rendőri szervek azonnal fogantatosítanak, mihelyt kiemelt bűncselekmény elkövetéséről tudomást szereznek. A forrányomon üldözés vezetésiszervezési (sic!), krimináltaktikai és krimináltechnikai komplex intézkedéseket tartalmaz az alábbi célok biztosítására:*

- a) a bűncselekmény következtében beállott veszélyhelyzet elhárítása, életmentés, elsősegélynyújtás és a folyamatban levő bűncselekmény megszakítása;*
- b) az elkövető leleplezéséhez és elfogásához szükséges információk gyors felkutatása, a beszerzett információk elemzése és értékelése;*
- c) az elkövető üldözése és elfogása, cselekményeinek feltárása, az okozott kár megtérülésének biztosítása*”.

Az intézkedés 2. pontjának bevezető részéből egyértelműen kitűnik, hogy a forrányomon üldözés a szó klasszikus értelmében vett üldözéssel nem azonos: „*operatív és nyomozási cselekmények (...) összessége (...), vezetésiszervezési, krimináltaktikai és krimináltechnikai komplex intézkedéseket tartalmaz*”. Másképpen fogalmazva: a forrányomon üldözés alatt ténylegesen már 1978-ban a mai formájában ismert forrányomos felderítést értették.

A BM Titkárság vezetője intézkedésének 2. pontjának a)-e) alpontja előírta, miszerint „*a rendőrfőkapitányságok ügyeleti szervei forrányomon üldözéssel kapcsolatos tevékenysége segítse elő:*

- a) a súlyos bűncselekmény elkövetésével keletkezett veszélyhelyzetek, az emberi életben, anyagi javakban bekövetkezett károk elhárítását, csökkentését, illetve a közrend, közbiztonság helyreállítását, fenntartását;*

²⁶ Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára - Állambiztonsági parancsgyűjtemény
http://www.abparancsok.hu/sites/default/files/parancsok/10_205_3_1978.pdf (2020. 09. 28.)

- b) a súlyos bűncselekményt elkövető felderítésére, elfogására irányuló rendőri feladatokat végrehajtásának haladéktalan megkezdését;
- c) a súlyos bűncselekményre, s az elkövető személyére utaló információk felkutatását, összegyűjtését, rögzítését, s az illetékes belügyi szervek vezetőihez történő továbbítását;
- d) a forró nyomon üldözésben résztvevő szervek, s az ügyeletek között a megbízható híresszeköttetés megteremtését és fenntartását;
- e) a szükségessé váló csapaterők igénybevételét”.

A 17/1978. számú BM parancsot Benkei András belügyminiszter, a 17/1978. számú BMH intézkedést Ladvánszky Károly r. vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes, a 3/1978. számú BMTV intézkedést dr. Berkes István r. vezérőrnagy, a BM titkárság vezetője írta alá. Mindhárom - rendvédelem- és kriminalisztikatörténeti kuriózumszámba menő - norma letölthető a lábjegyzetben szereplő linkekre kattintva.²⁷ A hivatkozott parancsok és intézkedés fotókópiáinak egy része az 1-5. mellékletben látható.

3.2. A forrányomos felderítés hatályos szabályozása

A forrányomos tevékenység egységes végrehajtásáról rendelkező - többször hivatkozott - 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás négy fejezetből áll.

Az I. fejezet (1-3. pont) az általános rendelkezéseket tartalmazza. E fejezetben két cím: 1. Hatály (1-2. pont) és 2. Értelmező rendelkezések (3. pont) szerepel. A II. fejezet (4-21. pont) a szolgálatellátásra vonatkozó rendelkezéseket részletezi, és sorrendben a következő címeket foglalja magában: 3. A forrányomos tevékenység, a forrányomos csoport feladata, szolgálatának szervezése (4-9. pont); 4. A TIK (tevékenységirányítási központ) forrányomos tevékenységgel kapcsolatos feladatai (10-12. pont); 5. A forrányomos parancsnok (13-19. pont); 6. Együttműködés a forrányomos tevékenység során (20-21. pont). A III. fejezet (22-27. pont) a forrányomos tevékenység szakmai irányításáról, ellenőrzéséről szól. A IV. fejezet (29-33. pont) a záró rendelkezéseket tartalmazza.

3.3. A forrányomos felderítés jelentősége, célja, feladata

A következőkben - és végezetül - a teljesség igénye nélkül néhány további lényeges ismerv a forrányomos felderítésről, vagy ha úgy tetszik, a forrányomos tevékenységről.

A forrányomos felderítés tehát alapvetően a kiemelt bűncselekmények nyomozásának komplex krimináltaktikai módszere, amelynek során az elsődleges intézkedéseket és a késedelmet nem tűrő nyomozási cselekményeket már a nyomozás kezdeti szakaszában gyorsan, összehangoltan, optimális szervezeti kereteken belül és tervszerűen, az erőket és az eszközöket a feladat helyszínére

²⁷ A 3.1. fejezet elkészítéséhez - a hivatkozott források mellett - felhasználtam Dobos János - Kovács Gyula: Kis nyomozástan. Harmadik kiadás. Budapest, Dr. Kovács Gyula [KGyul@], 2020. 88-93. o.

összpontosítva kell alkalmazni (ennek a meghatározásnak - mint olvashattuk - van hosszabb és rövidebb változata is).

E komplex krimináltaktikai módszer jelentősége, hogy megnöveli a nyomozás kezdeti szakaszának a hatékonyságát, így alkalmazásával csökkenthető az időmúlás okozta hátrány. Pontosan komplexitásából fakad, hogy az adott bűncselekmény jellegéből eredő különféle feladatokat az azok elvégzésére szervezett egységek - a helyi sajátosságok figyelembevételével - azonos időben, egyszerre és egymással szorosan együttműködve hajtják végre. Ez a felderítés és később a vizsgálat szemszögéből lényegesen kedvezőbb feltételeket teremt, hiszen a szükséges intézkedéseket és nyomozási cselekményeket nem a szokásos módon, egymást követően foganatosítja az ügy előadója.

A forrányomos felderítés közvetlen célja az ismeretlen elkövető kilétének megállapítása, az elkövető elfogása, a személyi és a tárgyi bizonyítékok felkutatása, lefoglalása és rögzítése, valamint a releváns információk mihamarabbi megszerzése.

A forrányomos felderítés feladatai a felderítés céljából levezethetők. Ezek különösen:

- a bűncselekmény miatt létrejött veszélyhelyzet megszüntetése (pl. élet- és vagyonmentés, közveszély-elhárítás, a közrend helyreállítása stb.),
- a folyamatban lévő bűncselekmény(ek) megszakítása,
- újabb bűncselekmény(ek) elkövetésének megakadályozása,
- az ismeretlen elkövető(k) kilétének megállapítása, üldözése, elfogása, előállítása, vele vagy velük szemben az indokolt kényszerintézkedések alkalmazása,
- a személyi és tárgyi bizonyítékok felkutatása, lefoglalása, szakszerű és jogszerű rögzítése,
- az adatforrások felkutatása, az adatok összegyűjtése, elemzése-értékelése, elsődlegesen az azonnali információigény kielégítése céljából, de figyelemmel a nyomozás későbbi szakaszára is.

A forrányomos felderítésben a körözési tevékenységnek (Be. 119. és 268. §) meghatározó szerepe van. Mivel az ügyek többsége a kiemelt körözés kategóriába tartozik, ezért rendszerint a körözés elrendelésével egyidőben kerül sor például az elkövető nyomon üldözésére, az adatforrások felkutatására, akár fokozott ellenőrzés elrendelésére (Rtv. 30. §)²⁸, ellenőrző-átengedő pont (EÁP) felállítására vagy körözési (K) akció²⁹ végrehajtására. A forrányomos felderítés során gyakorta összekapcsolódik a körözés közzététele (a lakosság bevonása)³⁰ és az egyéb információk továbbítása.³¹

²⁸ Lásd még a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 26. §.

²⁹ 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 10. pont d) alpontja; 13. pont d) alpontja; 14. pont c) alpontja; 18. pont l) alpontja.

³⁰ Közérdekből nyilvános körözések. Rendőrség honlapja - <http://www.police.hu/hu/koral> (2020. 09. 28.).

³¹ Lásd még a 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 4-9. pontjában foglaltakat. A körözési tevékenységgel kapcsolatos jogszabályok és közjogi szervezetszabályozó eszközök: a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény; 63/2013. (XI. 28.) BM rendelet a körözési nyilvántartási rendszer egyes nyilvántartásai részére történő adatközlésről és a körözési eljárás lefolytatásának részletes szabályairól, valamint egyes miniszteri rendeletek módosításáról; 54/2013. (XII. 21.) ORFK utasítás a körözési nyilvántartási rendszerrel és a körözési eljárással kapcsolatos rendőrségi feladatokról.

3.4. A forrányomos felderítés alapmodellje

A forrányomos felderítés szervezeti alapmodellje:

- a forrányomos parancsnok³² (jelentősebb erők együttműködése esetén célszerű irányító törzset létrehozni),
- a helyszíni irányító parancsnok,³³
- a forrányomos csoport³⁴ (ez több funkcionális egységből is állhat: szemlebizottság-vezető, bűnügyi technikus vagy bűnügyi technikai feladatot ellátó személy, a bűnügyi szolgálat állományából kijelölt személy; körzeti megbízott, járőr stb.),
- kisegítő erők (pl. csapaterő vagy más speciális egységek, polgárőrök),
- tevékenység-irányító központ³⁵ - TIK (részben vezetési pont, részben pedig háttérbázis).³⁶

4. Összegzés

A forrányomos felderítést gyakran azonosítják a forrányomon üldözéssel, és sokan nincsenek tisztában egyik jelentésével sem.

Az üldözés köznapi és kriminalisztikai meghatározása nem azonos. A forrányomon üldözés pedig a kriminalisztikai értelemben vett üldözés speciális válfaja, amelynek lehetősége akkor áll fenn, amikor a bűncselekmény elkövetése, felfedezése és hatósági tudomásra jutása között viszonylag rövid idő telt el, a tettes a bűncselekmény helyszínéről menekül vagy elmenekült, és olyan, egymáshoz kapcsolódó információk állnak a nyomozó hatóság rendelkezésére, amelyek a tettesig vezethetnek. Amennyiben a bűncselekmény elkövetése, felfedezése és hatósági tudomásra jutása között relatíve hosszabb idő eltelt, a forrányomos üldözésre már nincs lehetőség.

A felderítés mindennapi és kriminalisztikai értelemben ugyancsak eltér egymástól. A kriminalisztikai értelemben vett felderítés a szakmai gyakorlat szóhasználatában és a szakirodalomban többféle összefüggésben és értelmezésben szerepelt/szerepel.

A korábbi büntetőeljárás-jogi szabályozás nem határozta meg a felderítés fogalmát: lényegében a tényállás, illetve az ismeretlen elkövető kilétének a megállapítását és a bizonyítékok összegyűjtését tekintette felderítésnek. Az új Be. nem hagy kétséget afelől, hogy a felderítés a nyomozás részét képezi: a nyomozás felderítésből és vizsgálatból áll. A felderítés során a megalapozott gyanú megállapításához szükséges mértékben fel kell deríteni a bűncselekményt és az elkövető személyét, valamint fel kell kutatni és biztosítani kell a bizonyítási eszközöket. Mindezekből következően a

³² 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 3. pont a) alpontja, 13-19. pontja.

³³ 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 3. pont b) alpontja.

³⁴ 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 5-9. pontja.

³⁵ 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 10-12. pontja.

³⁶ Lakatos János (szerk.): Krimináltaktika II. kötet. Budapest, Rejtjel Kiadó, 2005. 193-201. o. Bócz Endre (szerk.): Kriminálisztika 2. kötet. Budapest, BM Duna Palota és Kiadó. 2004. 1110-1111. o. Az alapmodellhez lásd még a 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás 7. pontját.

forrónyomos felderítés - mint felderítés - elrendelésének alapvetően az ismeretlen vagy részben ismeretlen tetteses ügyekben van létjogosultsága.

A forrónyomon üldözés és a forrónyomos felderítés egymással nem csereszabatos. A forrónyomon üldözés egyfajta típusa az üldözésnek és részét képezi a forrónyomos felderítésnek; ez utóbbi pedig a késedelmet nem tűrő eljárási cselekmények és intézkedések körébe tartozik.

A forrónyomos felderítést nem csupán a kiemelt bűncselekmények elkövetésekor szükséges elrendelni. E számos kriminalisztikai műveletet magában foglaló komplex taktikai módszert alkalmazni kell a kiemelt rendkívüli halál körülményeinek vizsgálata során, valamint a kiemelt eltűnések bejelentésekor. A forrónyomos felderítés tehát - az előzőekben említett kiemelt események kivizsgálása mellett - főszabály szerint, a kiemelt bűncselekménynek nyomozásának kezdeti szakaszában felmerülő feladatoknak a szükséges erők helyszínre koncentrálásával és optimális keretek közötti alkalmazásával történő tervszerű, szervezett, egyidejű, gyors és szakszerű végrehajtása érdekében kidolgozott, a nyomozás hatékonyságának növelését célzó, több kriminalisztikai műveletet magában foglaló komplex taktikai eljárás mód.

A forrónyomos felderítés rendszerének fő koordinációs egysége a tevékenység-irányító központ (TIK), támpillérei a forrónyomos parancsnok és a helyszíni irányító parancsnok, bázisa a több funkcionális egységből álló forrónyomos csoport, és szükség esetén a kiegészítő erők.

A forrónyomos felderítésnek jogszabályi háttere nincs. A forrónyomos tevékenységet - közjogi szervezetszabályozó eszközként - a 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás szabályozza. A hivatkozott rendelkezés egyrészt a korábbi - hasonló tárgyú - állami irányítás egyéb jogi eszközein (belügyminiszteri, illetve belügyminiszter-helyettesi parancsokon és intézkedéseken), másrészt a hosszú évek alatt kikristályosodott, töretlen és rohamléptekkel fejlődő bűnüldözői tapasztalatokon alapul, támaszkodva a kriminalisztikai ajánlásokra is.

5. Forrás- és irodalomjegyzék

5.1. Felhasznált irodalom

- Balláné Füsztér Erzsébet - Borszéki Győző - Lakatos János: Kriminálmetodológia. Budapest, Rejtjel Kiadó, 2000
- Bócz Endre (szerk.): Kriminalisztika 2. kötet. Budapest, BM Duna Palota és Kiadó. 2004
- Boda József (főszerk.): Rendészettudományi Szaklexikon. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2019
- Dobos János - Kovács Gyula: Kis nyomozástan. Harmadik kiadás. Budapest, Dr. Kovács Gyula [KGyul@], 2020
- Dobos János: Kis nyomozástan. Budapest, BM Könyvkiadó, 1988
- Juhász - Szőke - O. Nagy - Kovalovszky (szerk.): Magyar értelmező kéziszótár. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1978
- Kovács Gyula: Nyomozási alapismeretek. Budapest, Rejtjel Kiadó, 2004
- Kovács Lajos - Bói László - Girhiny Kornél: Emberölések nyomozása. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2019
- Lakatos János (szerk.): Krimináltaktika II. kötet. Budapest, Rejtjel Kiadó, 2005

5.2. Internetes hivatkozások

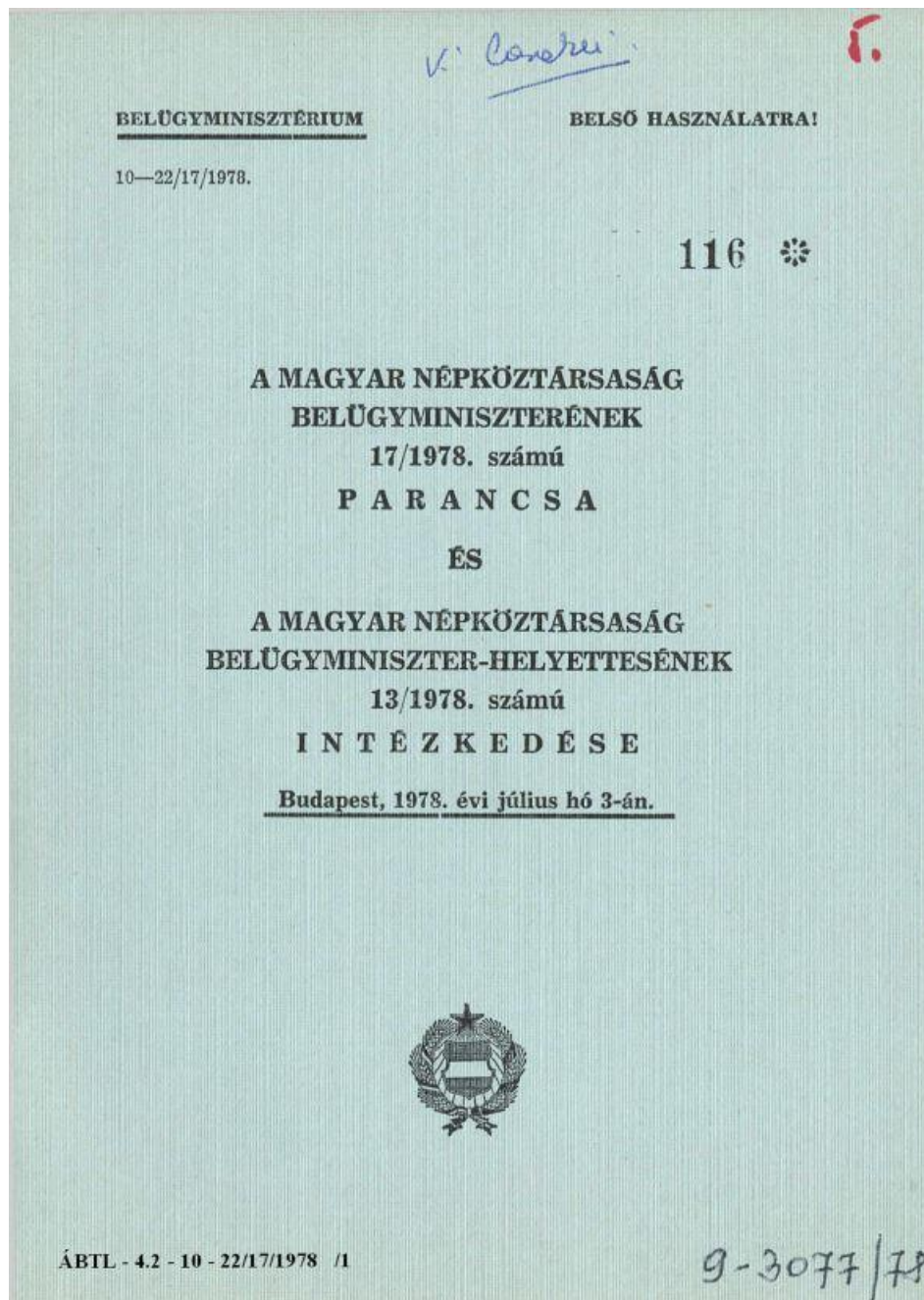
- Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára - Állambiztonsági parancsgyűjtemény http://www.abparancsok.hu/sites/default/files/parancsok/10_22_17_1978.pdf (2020. 09. 28.)
- Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára - Állambiztonsági parancsgyűjtemény http://www.abparancsok.hu/sites/default/files/parancsok/10_205_3_1978.pdf (2020. 09. 28.)
- Bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvény indokolása - <https://jogtar.hu/uj-jogtar/> (2020. 10. 31.)
- Forrónyomos felderítés jogi megítélése. Lupovici Ügyvédi Iroda honlapja - <https://www.ugyvedipraxis.hu/ugyvedi-segitseg/a-forro-nyomos-felderites-jogi-megitelese> (2020. 09. 24.)
- Közérdekből nyilvános közözesek. Rendőrség honlapja - <http://www.police.hu/hu/koral> (2020. 09. 28.)

6. Felhasznált jogszabályok és közjogi szervezetszabályozó eszközök jegyzéke

- 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) a Rendőrségről
- 1995. évi CXXV. törvény (Nbtv.) a nemzetbiztonsági szolgálatokról
- 1998. évi XIX. törvény (régi Be.) a büntetőeljárásról

- 2002. évi LIV. törvény a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről
- 2011. évi CLXIII. törvény (Ütv.) az ügyészségről
- 2013. évi LXXXVIII. törvény a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról
- 2017. évi XC. törvény (Be.) a büntetőeljárásról
- 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról
- 63/2013. (XI. 28.) BM rendelet a körözési nyilvántartási rendszer egyes nyilvántartásai részére történő adatközlésről és a körözési eljárás lefolytatásának részletes szabályairól, valamint egyes miniszteri rendeletek módosításáról
- 54/2013. (XII. 21.) ORFK utasítás a körözési nyilvántartási rendszerrel és a körözési eljárással kapcsolatos rendőrségi feladatokról
- 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás a forrányomos tevékenység egységes végrehajtásáról

7. Mellékletek

1. melléklet - MNK BM 17/1978. számú parancsa (borító)

BELÜGYMINISZTERIUM

BELSŐ HASZNÁLATRA!

10—22/17/1978.

TITKOS!	
30-9/78	júnel.
78. VI. 11	
11/9. Dr. Hári el. Hov. 2.	

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK**

17/1978. számú

P A R A N C S A

a bűnelkövetők hatékonyabb üldözéséről

Budapest, 1978. évi július hó 3-án.

Hazánkban a társadalmi, gazdasági és kulturális fejlődés kedvező feltételeket teremtett a bűnözés visszaszorításához. A bűnüldöző szervek munkájuk során igyekeztek eleget tenni az ebből adódó megnövekedett követelményeknek.

Az erőteljesen fokozódó urbanizáció, a növekvő idegenforgalom, a motorizáció a mozgóbűnözés terjedésével, a különösen veszélyes utazóbűnözők aktivizálódásával jár együtt. Mindez megnehezíti a bűnelkövetéshez kapcsolódó adatok összegyűjtését és összefüggéseik feltárását.

Egyes bűncselekményfajták alakulásában és a tettesek felderítésében tapasztalható kedvezőtlen jelenségek visszaszorítására a rendőri szerveknek — operatív eszközök és erők koncentrálásával — megfelelő intézkedéseket kell foganatosítaniuk. A bűncselekmények megelőzésének, felderítésének javítása céljából a bűnözés elleni harcot aktívabbá, gyorsabbá kell tenni. Biztosítani kell a rendőrség különböző szolgálati ágainak jobb együttműködését, a nyomozásokban még meglevő bürokratikus vonásokat meg kell szüntetni. Mindent meg kell tenni, hogy a bűn-

— 1 —

ÁBTL - 4.2 - 10 - 22/17/1978 /2

9-3077/78.

2. melléklet - MNK BM 17/1978. számú parancsa (preambulum)

10—27/13/1978.

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTER-HELYETTESÉNEK**

13/1978. számú

I N T É Z K E D É S E

**a bűnelkövetők hatékonyabb üldözéséről szóló
17/1978. számú belügyminiszteri parancs végrehajtásáról**

Budapest, 1978. évi július hó 3-án.

A bűnelkövetők hatékonyabb üldözését biztosító forró nyomon üldözés szabályainak egységes végrehajtása érdekében kiadom az alábbi

i n t é z k e d é s t :

1. A bűnügyi nyomozások hatékonyságának emelését a társadalomra különösen veszélyes, a lakosság széles rétegeinek nyugalma zavaró súlyos bűncselekmények tetteseinek elfogását forró nyomon üldözés útján is biztosítani kell. Az ORFK valamennyi szolgálati ága a területi szervek — kötelesek az ilyen ügyekben már a nyomozás kezdeti szakaszában egyidejű, azonnal végrehajtandó, az erők és technika összpontosított bevezetésével alkalmazott, párhuzamos, összehangolt intézkedéseket fogantatosítani a tettes kilétének megállapítására, elfogására, további bűncselekmények elkövetésének, a bizonyítékok megsemmisítésének megakadályozására.

— 5 —

ÁBTL - 4.2 - 10 - 22/17/1978 /5

3. melléklet - MNK BMH 13/1978. számú intézkedése (első oldal)

13-18/1/1978 (71)

BELÜGYMINISZTERIUM
TITKÁRSÁGA

BELSŐ HASZNÁLATRA!

10—205/3/1978.

043 ✱

A
BELÜGYMINISZTERIUM
TITKÁRSÁG VEZETŐJÉNEK
3/1978. számú
INTÉZKEDÉSE

Budapest, 1978. évi október hó 18-án.

10. számú körlevél XII. 4.
Sándor Radványi XII. 5.
Károlyi XII. 5.
Lőrincz XII. 5.
Hájos XII. 6.
János XII. 6.
György XII. 6.
Károly XII. 11.
János XII. 18.
János XII. 19.
János XII. 26.
János XII. 28.
János XII. 28.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 205/3/1978 /1

4. melléklet - BM Titkárság vezetőjének 3/1978. számú intézkedése (borító)

10—205/3/1978.

**A
BELÜGYMINISZTERIUM
TITKÁRSÁG VEZETŐJÉNEK**

3/1978. számú

INTÉZKEDÉSE

a bűnelkövetők hatékonyabb üldözéséről szóló

17/1978. BM számú parancs 2. pontjának végrehajtásáról

Budapest, 1978. évi október hó 18-án.

A bűnelkövetők forró nyomon üldözésével összefüggő ügyeleti szolgálati kötelek egységes végrehajtása érdekében kiadom az alábbi

i n t é z k e d é s t

1. A társadalomra különösen veszélyes, a lakosság nyugalma jelentősen zavaró súlyos bűncselekmények elkövetőinek felderítésére, üldözésére és elfogására irányuló rendőri tevékenységet — a továbbiakban forró nyomon üldözés — a rendőr-főkapitányságok ügyeleti szervei gyors és hatékony intézkedésekkel, híradástechnikai berendezéseik összehangolt felhasználásával kötelesek maradéktalanul elősegíteni.
2. A rendőr-főkapitányságok ügyeleti szervei forró nyomon üldözéssel kapcsolatos tevékenysége segítse elő:
 - a) a súlyos bűncselekmény elkövetésével keletkezett veszélyhelyzetek, az emberi életben, anyagi javakban bekövetke-

— 1 —